

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 7 października 2026 r.

znak sprawy: DRR-III.054.1.2026.MA

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy odpowiedzi na interpelację nr 19659 Pani Poseł Danuty Jazłowieckiej
w sprawie wykorzystania inwestycji publicznych i środków europejskich do
przeciwdziałania depopulacji województwa opolskiego**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację przedstawiam następujące informacje.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: MFiPR) w pełni podziela obawy dotyczące postępującej depopulacji w Polsce. Problem ten jest zauważalny na wielu płaszczyznach, jak również jest identyfikowany przez niemal każde województwo w Polsce. Stąd procesy demograficzne, w tym zmiany liczby i struktury ludności oraz migracje, są jednym z istotnych uwarunkowań prowadzenia polityki regionalnej państwa i mają swoje umiejscowienie w dokumentach strategicznych, jak i w programowaniu i monitorowaniu interwencji finansowanych ze środków europejskich.

W ślad za wysokim umiejscowieniem problemu depopulacji w polityce regionalnej państwa prowadzony jest szereg prac analitycznych badających to zagadnienie. W zakresie ewaluacji wpływu funduszy europejskich na różne aspekty rozwoju gospodarki oraz kwestie społeczne powstały różne projekty analityczne, które publikowane są w bazie na stronie www.ewaluacja.gov.pl.

Natomiast jeśli chodzi o projekty bezpośrednio dedykowane i skupiające się na zagadnieniu depopulacji w województwie opolskim informujemy o badaniu „Diagnoza problemu depopulacji oraz trendów wynikających z prognoz ludnościowych w województwie opolskim. Przegląd programów, działań

i instrumentów realizowanych na poziomach: lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, mających na celu przeciwdziałanie depopulacji” (opracowany w 2019 r. przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego). Badanie to w sposób kompleksowy diagnozuje skalę i przyczyny zjawiska depopulacji w regionie, w tym wyszczególnia czynniki powodujące odpływ osób młodych z mniejszych miejscowości.

W ramach dostępnych środków europejskich w obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej realizowane jest wsparcie na rzecz zatrzymania wyludniania się regionów w Polsce. W programie krajowym Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) realizowany jest projekt Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego celem jest przeciwdziałanie migracji osób młodych z terenów dotkniętych depopulacją. W projekcie realizowane są działania, które mają doprowadzić do wypracowania rozwiązań programowych i legislacyjnych, w tym instrumentów rynku pracy, a także stworzenie systemu zachęt skierowanego do osób młodych, do pozostawania na terenach dotkniętych depopulacją, w tym zwłaszcza na obszarach strategicznej interwencji. Budżet projektu to 7 mln zł. W ramach tego projektu będą również zrealizowane analizy badające przyczyny odpływu osób młodych z mniejszych miejscowości. Końcowe efekty tego projektu będą znane do końca 2027 r.

Również interwencje programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 (FEO) koncentrują się na poprawie atrakcyjności regionu. W tym celu realizowane są projekty, które rozwijają rynek pracy i aktywizację zawodową mieszkańców, podnoszą jakość edukacji, zmieniają przestrzeń publiczną, zwiększają dostępność do usług publicznych czy wspierane są kompleksowe procesy rewitalizacji.

W nowym budżecie unijnym na lata 2028-2034 MFiPR przewiduje objęcie wsparciem obszarów wyludniających się, w szczególności obszarów wiejskich oraz małych i średnich miast, a zwłaszcza ośrodków subregionalnych. Priorytetowo traktowane będą terytoria o najniższym dostępie do usług publicznych, a planowane działania obejmują m.in. mieszkalnictwo, transport, opiekę nad dziećmi, ochronę zdrowia, usługi społeczne i wsparcie małych szkół. Interwencje będą realizowane głównie na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb i potencjałów poszczególnych terytoriów. Szczególna uwaga zostanie poświęcona kompleksowemu wsparciu miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym rozwojowi infrastruktury, usług i potencjału gospodarczego. Ostateczny zakres działań i wielkość środków pozostają przedmiotem trwających prac nad Planem Partnerstwa Krajowego i Regionalnego oraz negocjacji dotyczących Wieloletnich Ram Finansowych.

Kwestia depopulacji ma charakter interdyscyplinarny. Ze względu na terytorialną specyfikę, endogeniczne potencjały i problemy danego obszaru, trudno wskazać jedno uniwersalne rozwiązanie problemu depopulacji. Największe znaczenie mają kompleksowe działania obejmujące rozwój rynku pracy i mieszkalnictwa,

poprawę dostępności transportowej, usług publicznych, ochrony zdrowia, edukacji oraz wzmacnianie lokalnych więzi społecznych.

MFIPR w swoich analizach korzysta również z doświadczeń innych państw.

Dobrymi praktykami z innych regionów Unii Europejskiej są:

- Castilla-La Mancha (Hiszpania) – Kastylia-La Mancha była pierwszym regionem w Europie, który przyjął kompleksową ustawę mającą na celu rozwiązanie problemu wyludnienia obszarów wiejskich poprzez środki ekonomiczne, społeczne i podatkowe. Ustawa, jednogłośnie zatwierdzona przez parlament regionalny w 2021 roku, po szerokim udziale obywateli, ma charakter przekrojowy i ma zapewnić mieszkańcom słabo zaludnionych obszarów dostęp do możliwości i podstawowych usług.
- Sardynia (Włochy) – pakiet działań „Środki przeciw depopulacji” (wł. Misure anti spopolamento). Region wprowadził szereg działań mających na celu zwalczanie depopulacji, przeznaczając ponad 360 mln euro na lata 2022–2025 na rzecz gmin liczących mniej niż 3000 mieszkańców. Środki te objęły wsparciem rodziny mieszkające w dotkniętych skutkami pandemii gminach lub przeprowadzające się do nich na każde urodzone lub adoptowane dziecko, bezzwrotne dotacje na zakup lub remont pierwszego domu oraz na założenie lub przeniesienie działalności gospodarczej na dotknięte obszary. Kolejnym działaniem była ulga podatkowa dla lokalnych firm. Działania zachęcające mieszkańców do pozostania na danym obszarze oraz pobudzanie gospodarki i konsumpcji łączyły projekty infrastrukturalne z inicjatywami wspierającymi usługi społeczne i osobiste. Realizowano ukierunkowane inicjatywy zwiększające możliwości zatrudnienia, w tym poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/